

Folketingets Kirkeudvalg
Christiansborg
1240 København K

København, den 22. oktober 2008

Anmodning om foretræde for Kirkeudvalget.

I forbindelse med forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi m.v. (fremsat den 9. oktober 2008 af kirkeminister Birthe Rønn Hornbech) er Foreningen af Danske Kirkegårdsledere blevet opmærksom på, at det demokratiske organ "Kirkegårdsbestyrelser" vil få frataget deres kompetencer, så det fremover bliver til et udvalg.

Foreningen af Danske Kirkegårdsledere har gjort opmærksom på denne problemstilling gennem de 2 høringsrunder, hvor der er redegjort for de administrative og økonomiske ændringer dette vil medføre.

I den anledning anmoder Foreningen af Danske Kirkegårdsledere om foretræde for Kirkeudvalget for kort at redegøre for konsekvenserne af beslutningen om at ændre status fra kirkegårdsbestyrelse til kirkegårdsudvalg.

Med venlig hilsen

Klaus Frederiksen

Formand for Foreningen af Danske Kirkegårdsledere

- ./ Skrivelse af 21. oktober 2008 til Folketingets Kirkeudvalg
- Bilag 1: Kommentarer til "Bemærkninger til Lovforslag" L 27 af 21. oktober 2008
- Bilag 2: Bemærkninger til høring vedr. 1491 af 14. august 2008.
- Bilag 3: Supplerende bemærkninger til høring vedr. 1491 af 12. september 2008.

Folketingets Kirkeudvalg
Christiansborg
1240 København K

København, den 21. oktober 2008

Bemærkninger til L 27 vedr. effektivisering af økonomi og administration.

Indledning

FDK er meget forundret over at kirkegårdsbestyrelser, der er udskilt efter § 3, i lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker, fratages deres vedtægtsbestemte økonomiske ansvar til selvstændigt at udarbejde årsregnskab og budget.

Ifølge den eksisterende vedtægt skal årsregnskab og budget godkendes i provstiuvalget efter samme regler, som gælder for menighedsrådenes regnskab og budget. Medlemmer af kirkegårdsbestyrelserne har hidtil, på lige fod med andre menighedsråd, deltaget i beslutningsprocesser og prioritering af ligningsmidler ved budgetsamrådet.

Kirkegårdsbestyrelserne har i dag, med baggrund i et økonomisk ansvar, en selvstændig kirkegårdskasse. Ifølge lovforslaget overgår det økonomiske ansvar til de menighedsråd, der er ejere af kirkegårdene, efter en endnu ikke offentliggjort fordelingsnøgle.

Begrundelser for at opretholde det økonomiske ansvar hos kirkegårdsbestyrelsen.

En væsentlig begrundelse for at bevare det økonomiske ansvar hos en kirkegårdsbestyrelse vil være de meget forskellige arbejdsopgaver, der er knyttet til store bykirkegårde i forhold til kirken.

En udskillelse af en kirkegårdsbestyrelse fra kirkens bestyrelse, er foregået efter ønske fra de menighedsråd, der har kirkegård(e) i fælles brug. Det er således sket af frivillighedens vej, hvor det har været et ønske fra de menighedsråd, der har kirkegård(e) i fælles brug, at adskille kirke og kirkegård.

En økonomisk og administrativ adskillelse er ofte sket med den begrundelse, at kirkegård og kapelkrematorium har omfattende arbejdsopgaver, der adskiller sig væsentligt fra opgaver tilknyttet kirkelivet. Når administrationen af store kirker og kirkegårde er adskilt, så hænger det også sammen med den fysiske adskillelse, hvor kirkegårdene i dag ligger i stor afstand fra kirken og dens administration.

Kirkegården skal både økonomisk og administrativt kunne betjene pårørende til gravsteder og kapel samt bedemænd til kapel og krematorium. Selv om kirkegårdens administration og økonomi bliver lagt ind under de ejende menighedsråd, vil der fortsat være behov for administrativt personale til at betjene pårørende til gravsteder og bedemænd til kapel og krematorium. Kan man forestille sig at henvise gravstedsejerne til kirkens administration, der ligger på 1. sal og ca. 1 km fra kirkegården ?

Tanken om at sammenlægge kirkens og kirkegårdens administration er ikke af nyere dato, men når fordele og ulemper er blevet vurderet af de implicerede menighedsråd har fordelene ikke kunne opveje ulemperne. En rundspørge blandt de berørte menighedsråd vil kunne bekræfte dette.

En kirkegårdsbestyrelse uden et økonomisk ansvar vil være at betragte som et kirkegårdsudvalg, der til stadighed må tilbage til ét eller flere ejende menighedsråd for at få tilladelse til noget ud over det i budgettet fastlagte.

Et kirkegårdsudvalg, hvor flere sogne er ejere af kirkegårdene kan tillige give problemer med den økonomiske styring. Helsingør kirkegård og kapelkrematorium er i fælles brug for 4 sogne, hvoraf 2 af sognene er ejerne. De 2 øvrige sogne vil fremover blive uden økonomisk indflydelse. De 2 sogne, som er ejere, kan tillige have en forskellig opfattelse af, hvad der er nødvendig af ressourcer til kirkegårdene. Det er således i alles interesse, at der bliver opretholdt en kirkegårdsbestyrelse, der har kompetence til at styre administration og økonomi ved de store bykirkegårde.

Samarbejde om kirkegårdsdrift.

Samarbejde omkring kirkegårdsdrift har flere fordele. Bykirkegårde kan være med til at reducere behovet for ligningsmidler gennem et økonomisk samarbejde med landsbykirkegårde. De mindre kirkegårde får en sikkerhed for at driften fungerer, uanset om der er sygdom, ferie, kurser, uddannelse m.m. Ved et samarbejde opnås ligeledes den fordel, at der ikke skal betales moms af arbejdsydelse, hvorfor menighedsråd, der i dag deltager i et sådan samarbejde, kan melde om besparelser ved kirkegårdsdrift. Der er således flere vindere ved et samarbejde, hvor de store bykirkegårde får en ekstra indtjening og de mindre kirkegårde opnår en sikker kirkegårdsdrift, der skal betales mindre for. Samlet set er der behov for færre ligningsmidler til kirkegårdene i provstiet.

I arbejdsrapport vedr. nøgletal om driftsstyring på kirkegårde fra Skov & landskab 2008 fremgår det, at ca. 25% af arealerne på en kirkegård er gravstedsarealer, hvorfra der kan forventes en indtægt. 75% af arealerne på en kirkegård er parkareal og gange. Det vil på den baggrund blive vanskeligt at skabe balance mellem indtægter og udgifter ved drift af kirkegårde, hvorfor ligningsmidler også fremover vil være nødvendig.

Konklusion

Gennemsigtigheden i økonomien ved store bykirkegårde med bestyrelser er i dag meget synligt, hvor menighedsrådene i et ligningsområde bl.a. kan se de samlede ligningsmidler til kirkegårdsdrift. Når ligningsmidlerne fremover skal gå til flere menighedsråd vil det ikke i samme grad være gennemskueligt, hvad kirkegårdsdriften koster. Ligningsmidlerne til de ejende menighedsråd forøges, hvorved de øvrige menighedsråd ikke kan gennemskue, hvad der går til kirke og til kirkegård.

Den daglige drift af de store bykirkegårde og kapelkrematorium samt administration og økonomistyring er overladt til kirkegårdsledere med en højere uddannelse. Kirkegårdslederen har ofte gennemgået en lederuddannelse, og som et af de få steder i folkekirken sidder der i kirkegårdsadministrationen medarbejdere med stor indsigt i arbejdsledelse og personalepleje.

Det virker derfor uforståeligt, at den administrative og økonomiske kompetence som har været tilknyttet en kirkegårdsbestyrelse, der består af menighedsrådsmedlemmer og evt. et medlem fra provstiudvalget, skal overgå til kirken. Den demokratiske proces, som ligger til baggrund for oprettelsen af kirkegårdsbestyrelser forsvinder og erstattes af et kirkegårdsudvalg uden økonomisk ansvar.

Med venlig hilsen

Klaus Frederiksen

Formand for Foreningen af Danske Kirkegårdsledere

Bilag: 1. Kommentarer til "Bemærkninger til lovforslaget" og 2. Bemærkninger til høring vedr. 1491 af 14. august 2008 samt 3. Supplerende bemærkninger til høring vedr. 1491 af 12. september 2008.

2.4.1.2

Alene de administrative omkostninger ved at have flere selvstændige kasser med selvstændig bogføring, kassebeholdning, budget, regnskab og revision er betragtelige.

Med anvendelsen af et IT-baseret økonomisystem vil man uden opretholdelse af selvstændige kasser kunne styre udgifterne til henholdsvis kirken, præstegården og kirkegården i én kasse og ét regnskab, men med færre omkostninger

- Det er et spørgsmål om en selvstændig kirkegårdskasse medfører betragtelige omkostninger – forstået som meromkostninger
- Den væsentlige del af de administrative omkostninger vedrører kirkegårdens virksomhed med begravelser, kremation og gravstedsvedligeholdelse m.v. De forbliver uændrede.

Det foreslås derfor, at de udskilte kirkegårdes økonomi konsolideres ind i de deltagende kirkekasser efter en i vedtægten fastlagt fordelingsnøgle.

Dette betyder ikke, at der ikke kan være en særskilt kirkegårdsbestyrelse eller et selvstændigt budget og regnskab for kirkegården (et biregnskab).

- Der bliver altså ikke tale om at udgifterne bliver styret i en kasse men - som f.eks. i Horsens, hvor 3 bysogne ejer Horsens Kirkegårde – i 3 kasser + et biregnskab.
 - Umiddelbart synes dette ikke at medføre færre omkostninger. Vel snarere tvært imod.
 - Opsplitning af udgifterne til den fælles kirkegårdsdrift på de 3 bysognes kasser fremmer næppe synlighed og gennemsækelighed af kirkegårdenes udgifter.
- Det er værd at bemærke, at kirkegårdens regnskab ikke blot er et redskab til styring af provstiets og kirkernes økonomi. Regnskabet er også et væsentligt redskab i styringen af kirkegårdens drift.
 - Hvilken indflydelse får det på styringen af kirkegårdenes drift såfremt kirkegårdenes kasse bliver overført til 3 kirkekasser
- Synsudsatte arbejder og andre vedligeholdelsesopgaver er i økonomiloven overført fra anlæg til drift. Udgifterne til disse opgaver svinger meget fra år til år, og der er derfor behov for at foretage opsparinger i år med få udgifter.
 - For bykirkegårde kan der blive tale om relativt store beløb. Hvad sker der, når kirkegårdens opsparing efter en i vedtægten fastlagt fordelingsnøgle konsolideres ind i kirkekasserne?
 - Umiddelbart bliver det vanskeligere at vurdere rimeligheden af kirkekassernes kassebeholdning.
 - Gennemsækeligheden med hensyn til kassebeholdningen påvirkes af at kirkegårdene har behov for en relativt større beholdning på grund af indtægtsdækket virksomhed, der medfører at en del af kassebeholdningen består af tilgodehavender.
 - Der kan sikkert findes løsninger for disse problemstillinger, men som helhed synes der at være tale om en mindre gennemsækelighed, der i sidste ende kan medføre, at der træffes beslutninger med negative konsekvenser.

For det første svækkes mulighederne for en prioritering på tværs. De udgifter, der således bliver udskilt, bliver beskyttet mod en diskussion af prioriteringer mellem kirkekassens forskellige udgiftsformål.

- At kirkegårds-kassen er udskilt som selvstændig kasse medfører ikke, at der ikke sker en tværgående prioritering. Den sker blot på provstiniveau. Og spørgsmålet er, om det ikke er yderst hensigtsmæssigt.
 - Der kan ske en prioritering ved hjælp af takstpolitikken. Denne prioritering skal efter lovforslaget ske på provstiniveau. Af de muligheder for prioritering, der er, har denne formentligt klart størst økonomisk betydning.
 - Der kan ske en prioritering ved hjælp af at højne eller sænke niveauet i plejen af kirkegårdens fælles arealer og bygninger m.v., der ikke er omfattet af hel eller delvis indtægtsdækket virksomhed.
 - Der kan ikke prioriteres med hensyn til plejeniveau og udgifter i forbindelse med indtægtsdækket virksomhed. Plejeniveauet aftales med pårørende og eventuelle besparelser udmøntes i prisnedsættelse.
 - Der er således væsentlige begrænsninger i den reelle mulighed for at prioritere kirkegårdens udgifter på menighedsrådsplan.
 - Fastlæggelse af plejeniveauer bør ske i et langsigtet perspektiv. Hvis det ikke er tilfældet vil det have negativ indflydelse både på effektiviteten i arbejdet og indtrykket af kirkegården.
 - Menighedsrådet kan løbende foretage en prioritering i regnskabsåret. Rådet kan vedtage merudgifter på et område og besparelser på et andet. Denne form for prioritering vil have stor negativ virkning, hvis den indebærer kortsigtede besparelser på kirkegården.

For det andet bliver ansvaret for budgettet mere indirekte, i og med at dette ikke fastlægges af menighedsrådet, men af henholdsvis præstegårdsudvalget eller kirkegårdsbestyrelsen.

- Når kirkegårdsbestyrelsen er modtager af ligningsmidler som det er tilfældet nu og har ansvaret for budget og regnskab må der vel siges at ansvaret for budgettet er direkte.
- "Det indirekte ansvar" er angivet som et af de 2 slags problemer, som særskilte forvaltninger kan give anledning til. Er det udtryk for, at kirkegårdsbestyrelsen ikke varetager ansvaret i tilstrækkeligt omfang – eller hvad er problemet egentligt.
- Det er et spørgsmål om ikke den nuværende ordning samlet set giver størst "ansvarlighed" og effektivitet i økonomi- og driftstyring.

Kirkeministeren kan med hjemmel i § 3, i lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker tillade, at begravelsesvæsenet udskilles fra kirkens bestyrelse med egen vedtægt og kirkegårdsbestyrelse.

Selv om de selvstændige kirkegårdes økonomi er udskilt fra kirkekasserne, kan de ikke direkte modtage ligningsmidler. Således fremgår det af økonomilovens § 3, stk. 3, at der i dag alene kan lignedes til kirkekasser og præstegårds-kasser. I praksis optræder kirkegårds-kasserne dog antagelig som modtagere af ligningsmidler i de pågældende provstiers budgetlægning.

Det må antages at være en forudsætning i økonomiloven, at kirkegårds-kasserne skal konsolideres ind i en eller flere af kirkekassernes budget og regnskab - i og med at de ikke efter loven selv kan modtage ligningsmidler

- *Det fremgår ikke af økonomiloven, at selvstændige kirkegårde ikke kan modtage ligningsmidler. Det der konkret står i §3, stk. 3 er, at den del af kirke- og præstegårdskassens udgifter, der ikke kan afholdes af de i stk. 1 og 2 nævnte indtægter, dækkes gennem ligning på folkekirkens medlemmer.*
- *Det må antages at være en forudsætning i lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m § 3, at kirkegårdskasser kan modtage ligningsmidler. Sådan er loven i hvert tilfælde udmøntet i praksis i rigtig mange år.*
- *Når det antages, at økonomiloven forudsætter, at kirkegårdskasserne skal konsolideres ind i en eller flere af kirkekassernes budget og regnskab, skyldes det så, at det fremgår af bemærkningerne til loven eller er det på anden måde tilkendegivet at man med loven ønsker at ændre den hidtidige praksis.*
- *Det kunne naturligvis være hensigtsmæssigt at bringe økonomiloven i overensstemmelse med praksis med en tilføjelse af at kirkegårdskasser kan modtage ligningsmidler.*

Kirkegårdsbestyrelsen er ikke repræsenteret på budgetsamrådet i provstiet

- *Kirkegårdsbestyrelserne er i dag repræsenteret ved budgetsamrådet.*
- *Det kunne naturligvis være hensigtsmæssigt at indføje at kirkegårdskasser, der modtager ligningsmidler deltager i budgetsamrådet, og at kirkegårdsbestyrelsen, når der er tale om besluttende budgetsamråd, har stemmeret.*

I praksis har kirkegårdsbestyrelserne for kirkegårde, der ejes af flere menighedsråd fået tillagt en selvstændig kompetence i forhold til budget og regnskab.

Sammenfattende vil det næppe give nogen effektivisering af folkekirkens økonomi at tilbageføre denne kompetence til de deltagende menighedsråd.

Der er der imod klare indikationer for, at forslaget får den modsatte effekt.

2.3. Kirkegårdsdrift (styrkelse af provstiudvalgets kompetencer).

Det er uhensigtsmæssigt, at provstiudvalget alene har kompetence til at godkende kirkegårdsvedtægter

Hvis kirkegårdstaksterne sættes lavere i et sogn i ligningsområdet end i resten af ligningsområdet, og hvis taksterne ikke dækker omkostningerne, vil det indebære, at sognet typisk har et større underskud på kirkegården, end de øvrige sogne i ligningsområdet. Dette underskud kan kun finansieres via en generelt højere kirkeskat i ligningsområdet.

Det foreslås med lovforslagets § 3, nr. 1, at provstiudvalgets kompetence styrkes ved, at den ændres fra at være godkendende til at være fastsættende

- *Det synes hensigtsmæssigt at anskue spørgsmålet om fastsættelse af takster ud fra 2 synsvinkler.*
 - *Spørgsmålet om beregning af kostprisen, der bedst udføres af kirkegården, der aftaler opgaven og kvalitetsniveau med kunden og som har forudsætningerne for at vide hvilke ressourcer der medgår til opgaven*
 - *Spørgsmålet om politisk at fastlægge, hvor stort tilskud der gives til de forskellige ydelser.*

- Kirkegårdenes kunder bliver stadig mere individualistiske i deres ønsker. Det fordrer fleksible modeller for beregning af priser samt en løbende politisk stillingtagen fremfor traditionelle takstregulativer, der kun kan angive takster for nogle enkelte standardt ydelser.
- Det er et spørgsmål om det under hensyntagen til ovenstående er hensigtsmæssigt, at placere ansvaret for takstfastsættelsen hos provstiudvalget.
- Det kunne overvejes, at det bestemmes, at der i et provsti skal nedsættes et fagligt udvalg til beregning af kostpriser og et politisk udvalg til fastlæggelse af tilskud.
- Eventuelle problemer med finansiering af underskud hos menighedsråd med afvigende takstpolitik kunne vel være at provstiudvalget ved tildeling af ligningsmidler undlader at kompensere for de manglende indtægter.

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K

København den 14. august 2008

Bemærkninger til høring vedr. forslag til ændringer af visse bestemmelser i den kirkelige lovgivning på baggrund af betænkning 1491/2007.

Med baggrund i udsendte lovudkast har Foreningen af Danske Kirkegårdsledere (FDK) bemærkninger til 2 punkter.

Punkt 3.3 Kirkegårdsdrift – styrkelse af provstiudvalgenes kompetencer. § 12 stk. 3 I lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde.

FDK er tilfreds med, at provstiudvalgene fremover skal sikre ensartede takster inden for samme ligningsområde. FDK er dog bekymret for muligheden for at fravige dette princip, når der tilføjes "medmindre særlige forhold gør sig gældende". Der vil oftest kunne findes en begrundelse for, at et sogn *ikke* skal have de samme takster, som de øvrige sogne i ligningsområdet.

Sætningen "medmindre særlige forhold gør sig gældende" bør fjernes og erstattes af: "Provstiudvalget kan i særlige tilfælde give dispensation".

FDK henviser endvidere til rapport vedr. kirkegårdenes økonomi (Dok. nr. 325125) samt efterfølgende regneark om kostprisberegning, som er under udarbejdelse i et meget tæt samarbejde mellem Kirkeministeriet og FDK.

Punkt 3.4 Økonomisk styring – styrkelse af menighedsrådenes mulighed for økonomisk styring. § 4 I lov om folkekirkens økonomi – Fjernelse af Kirkegårdskasser.

FDK har i skrivelse af 9. december 2007 vedr. "Bemærkninger til betænkning 1491 om folkekirkens lokale økonomi" gjort opmærksom på problemstillingen omkring de 33 kirkegårdskasser. FDK henleder her opmærksomheden på at gennemskueligheden forsvinder, hvis kirkegårdens økonomi integreres i kirkens økonomi. Ofte er kirkegårdens økonomi større end de kirkers økonomi, som de betjener (jf. Punkt 17.7 samt punkt 19 og punkt 28 i vedlagte bilag).

I forbindelse med Kirkeministeriets overvejelser 3.4.1.2 står der:

"Når en del af kirkens aktiviteter på denne måde udskilles til særskilt forvaltning i sin egen kasse, kan det give anledning til to slags problemer:

For det første svækkes mulighederne for en prioritering på tværs. De udgifter, der således bliver udskilt, bliver beskyttet mod en diskussion af prioriteringer mellem kirkekassens forskellige udgiftsformål.

For det andet bliver ansvaret for budgettet mere indirekte, i og med at dette ikke fastlægges af menighedsrådet, men af henholdsvis præstegårdsudvalget eller kirkegårdsbestyrelsen.

Med anvendelsen af et IT-baseret økonomisystem vil man uden opretholdelse af selvstændige kasser kunne styre udgifterne til henholdsvis kirken, præstegården og kirkegården i én kasse og ét regnskab, men med færre omkostninger".

Som det fremgår af ovenstående må Kirkeministeriets overvejelser være baseret på et enkelt sogn. En kirkegårdsbestyrelse bestyrer ofte flere kirkegårde, der er i fælles brug for 2 -10 sogne og med budgetter på 5 - 15 mill. kr. I flere tilfælde er det kirkegårds-administrationen, der varetager regnskabsforpligtigelserne for de mange sogne.

Kirkegårdsbestyrelserne er ofte udskilt efter § 3 i lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m., hvor der skal udarbejdes en vedtægt for kirkegårdene. I denne vedtægt skal der bl.a. ske en angivelse af det økonomiske ansvar. Dette er normalt i de enkelte vedtægter formuleret således:

"Kirkegårdsbestyrelsen er økonomisk ansvarlig for kirkegårdenes drift, herunder for udarbejdelsen af årsregnskab og budget, der forelægges provstiudvalg til godkendelse i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler for menighedsråd"

Vedtægterne skal godkendes af Kirkeministeriet. Kirkegårdsbestyrelsen bliver således økonomisk ligestillet med menighedsrådene i provstiet.

Konklusion: FDK vil derfor anbefale, at kirkegårdsbestyrelsen kan være økonomisk ansvarlig for en kirkegårdskasse og med udarbejdelse af årsregnskab og budget, der forelægges for provstiudvalg til godkendelse i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler for menighedsråd.

Bliver kirkegårdsbestyrelsens økonomi en del af kirkekassernes økonomi, efter en i vedtægten fastlagt fordelingsnøgle omkring indtægter og udgifter, mistes overblikket over den samlede økonomi ved kirkegårdsdrift. Formålet med en kirkegårdskasse skal naturligvis være at vise menighedsrådene i sognet og provstiet, hvad driften af kirkegårdene koster.

Med venlig hilsen

Klaus Frederiksen

Formand for Foreningen af Danske Kirkegårdsledere

. / . Bilag: "Bemærkninger til betænkning 1491 om Folkekirkens lokale økonomi" af 9. december 2007 fra FDK.

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K

København, den 12. september 2008

Supplerende bemærkninger til tidligere fremsendte høringsvar tilknyttet betænkning 1491 vedr. nedlæggelse af kirkegårdskasser.

Med baggrund i tidligere fremsendte bemærkninger af 14. august 2008 til Kirkeministeriet vedr. nedlæggelse af kirkegårdskasser har FDK nogle uddybende kommentarer (Jf. ligeledes medsendte bilag).

1. Kirkeministeriets overvejelser.

3.4.1 *Kirke-, præstegårds- og kirkegårdskasser.* Her omtaler KM den historiske del og fremhæver, at i forbindelse med økonomilovens ikrafttrædelse fra 1986 var der ikke udviklet de nuværende informationsteknologiske hjælpemidler til bogføring og regnskab, som findes i dag.

3.4.1.2. *Kirkeministeriets overvejelser.* Her omtaler KM, at der "tænkes i kasser" af hensyn til styringen, men at dette kan være u hensigtsmæssigt: "Alene de administrative omkostninger ved at have flere selvstændige kasser med selvstændig bogføring, kassebeholdning, budget, regnskab og revision er betragtelige.

Videre står der i sidste afsnit: "Med anvendelse af et IT-baseret økonomisystem vil man uden opretholdelse af selvstændige kasser kunne styre udgifterne til henholdsvis kirken, præstegården og kirkegården i én kasse og ét regnskab, men med færre omkostninger".

FDK's bemærkninger.

En kirkegårdsbestyrelse administrerer flere kirkegårde evt. med krematorium og er en stor økonomisk forvaltning, der er meget forskellig fra den kirkelige forvaltning. Kirkegårdskassen betjener både gravstedskunder, bedemænd, leverandører m.fl. som ved en overflytning til kirkens administration, og dermed kirkekassen, vil betyde en væsentlig forøgelse af aktiviteten her. Det sidste afsnit i kirkeministeriets overvejelser står vi, som kirkegårdsledere, fuldstændigt uforstående over for, når der er tale om administrationen af store bykirkegårde med krematorium ?

Ønsker Kirkeministeriet besparelser ved en sammenlægning af den kirkelige administration og kirkegårdsadministrationen med omdrejningspunkt omkring "Kirkekassen" vil den synsvinkel ikke være klart formuleret i Kirkeministeriets overvejelser. Dette vil sandsynligvis også fremgå af det antal bemærkninger, der er indkommet til betænkningen vedr. nedlæggelse af kirkegårdskasser fra menighedsrådene.

Som de juridiske muligheder er i dag vil de sogne, der bestyrer kirkegårdene, også kunne ændre bestyrelsens status til et udvalg og sende administration og økonomi over til kirkekassen. Når dette ikke sker, er det fordi det er hensigtsmæssigt at have en kirkegårdsbestyrelse bestående af menighedsrådsmedlemmer, der på en ansvarlig måde kan styre administration og økonomi i en stor kirkegårdsforvaltning, der adskiller sig væsentligt fra den kirkelige administration.

For at få bekræftet el. afkræftet disse bemærkninger, vil Kirkeministeriet kunne sende ændringer til betænkning 1491/2007 af 23. juni 2008 om nedlæggelse af kirkegårdskasser til høring hos nogle af de store kirkekasser (menighedsråd), der har udskilt kirkegårdene til en bestyrelse.

2. Kirkeministeriets overvejelser

3.4.1.2.1 Kirkeministeriets overvejelser står der videre, at det kan give anledning til 2 slags problemer, når kirkens aktiviteter udskilles til særskilt forvaltning i sin egen kasse.

1. Muligheden for at prioritere på tværs svækkes. De forskellige udgiftsformål; Sognets kirkelige virksomhed, fremme af det kirkelige liv i provstiet, kirkelige formål af betydning for stiftet, den kirkelige betjening af folkekirkens medlemmer i udlandet m.m. vil ikke kunne opnå den prioritering, når udgifterne til sognets begravelsesvæsen er udskilt i en særlig kasse, og dermed beskyttet.
2. Ansvar for budgettet bliver mere indirekte, når det ikke er menighedsrådet, men kirkegårdsbestyrelsen der fastlægger budgettet.

FDK's bemærkninger.

Det er menighedsrådene selv der udskiller bestyrelsen af kirkegårdene for at kunne fremme det kirkelige liv og aktiviteter i sognet, men også for at vise de øvrige menighedsråd i sognet, hvad det koster at drive store bykirkegårde med krematorium.

Ved en sådan udskillelse har menighedsrådene selv stor indflydelse på kirkegårdskassens aktiviteter, idet det er egne medlemmer der sidder i bestyrelsen. Ud over denne indflydelse vil alle menighedsrådene i sognet samt kirkegårdsbestyrelsen ved det årlige budgetsamråd kunne debattere, hvad de samlede ligningsmidler skal anvendes til.

- Ad. 1. Det er naturligvis korrekt, når man ser på § 2, i lov om folkekirkens økonomi, der omhandler hvad menighedsrådet kan afholde udgifter til, at udgifterne til sognets begravelsesvæsen ikke indgår i en prioritering af udgifter for menighedsrådet, når der er en kirkegårdsbestyrelse med en kirkegårdskasse.

Det er menighedsrådene selv, der udskiller kirkegårdsbestyrelsen og dermed er med til at adskille ligningsmidler mellem kirke og kirkegård. Det gøres bl.a. fordi økonomien ved driften af kirkegårdene er en meget væsentlig størrelse, som er svær at forholde sig til for det enkelte menighedsrådsmedlem, der ikke har kendskab til kirkegårdsdrift ved de store bykirkegårde

Ad. 2. Ansvar for budgettet bliver mere indirekte for menighedsrådet.

Menighedsrådene vælger selv de medlemmer der skal sidde i en kirkegårdsbestyrelse.

Da det er en bestyrelse med medlemmer fra 2 – 5 menighedsråd vil det være vanskeligt for det enkelte menighedsråd at få fremført deres særlige standpunkter til budgettet. Budgettet er derfor et kompromis med indflydelse for alle de deltagende menighedsråd.

Ved det fælles budgetsamråd mellem menighedsråd, kirkegårdsbestyrelsen og provstiuvalg vil anvendelsen af ligningsmidler blive debatteret, hvor ligningsmidler til kirkegårdsbestyrelserne i disse år meget fremme i søgelyset.

Konklusion

Foreningen af Danske Kirkegårdsledere tager på det kraftigste afstand fra at nedlægge kirkegårdskasserne og dermed kirkegårdsbestyrelserne. Der er her tale om 33 kirkegårdsbestyrelser, der varetager nogle arbejdsopgaver, som kan være svære at håndtere for et kirkegårdsudvalg.

1. Kirkegårdsudvalgene kan ikke disponere økonomisk uden mandat fra menighedsrådene, hvorved beslutningsprocesserne bliver meget tunge og langvarige.
2. Alle kirkegårdenes udgifter og indtægter skal igennem kirkekassen. Det betyder, at et evt. overskud ved kirkegårdsdrift i forbindelse med samarbejde omkring kirkegårdsdrift mellem store og små kirkegårde skal i kirkekassen. Efterfølgende kan menighedsrådene disponere overskuddet til andre formål end kirkegårdsdrift.

Ønsker folkekirken at fremme samarbejdet omkring kirkegårdsdrift mellem store bykirkegårde og landsbykirkegårde, vil FDK anbefale at bevare kirkegårdsbestyrelser og dermed kirkegårdskasser ved de 33 forvaltninger.

Med venlig hilsen

Klaus Frederiksen

Formand for Foreningen af Danske Kirkegårdsledere

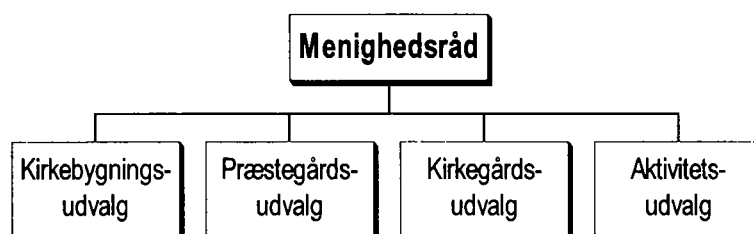
. / . Bilag: "Kirkegårdsbestyrelser og kirkegårdskasser"

Kirkegårdsbestyrelsen bliver til et kirkegårdsudvalg.

En kirkegårdsbestyrelse varetager i dag alle arbejdsopgaver tilknyttet begravelsesvæsenet herunder driften af kirkegårde, krematorium, personaleledelse, administration, økonomi og ejendomme. En kirkegårdsbestyrelse har fagligt dygtige medarbejdere siddende i administrationen, der ofte varetager regnskabsmæssige funktioner for de menighedsråd der bestyrer kirkegårdene samt andre menighedsråd i sognet.

Bliver det økonomiske ansvar fjernet fra kirkegårdsbestyrelsen vil det fremover være tale om et kirkegårdsudvalg.

Eksempel på en organisationsplan for et menighedsråd:

Kirkegårdsudvalget varetager menighedsrådets opgaver omkring:

- Administration og drift af kirkegården
- Økonomi herunder; regnskaber og budgetter
- Funktioner tilknyttet begravelser, kremation og urnenedsættelse
- Vedligeholdelse af kirkegården
- Ansættelse og afskedigelse af medarbejdere på kirkegården

Kirkegårdsudvalget er i den viste organisationsplan sidestillet med de øvrige udvalg og vil i prioriteringen af kirkens midler indgå på lige fod med de andre udvalg. Ovenstående organisationsplan vil fremover blive gældende for de nuværende kirkegårdsbestyrelser, hvis deres indtægter og udgifter skal administreres af kirkekassen.

Konklusion:

Får kirkegårdsbestyrelsen ikke længere et økonomisk ansvar, vil deres status fremover blive et kirkegårdsudvalg bestående af menighedsrådsmedlemmer fra de forskellige sogne. Indtægter og udgifter ved drift af kirkegårde og krematorium vil blive sidestillet med indtægter og udgifter i de øvrige udvalg i menighedsrådet .

Kirkekassernes ligningsmidler vil skulle forhøjes afhæng af ejerskabet til kirkegårdene og fordeles i forhold til befolkningen i de forskellige sogne f.eks. hvor 4 sogne ejer kirkegårdene kan fordelingsnøglen være 35%, 30%, 20% og 15%, som ligningsmidlerne så skal forhøjes med i de respektive kirkekasser.

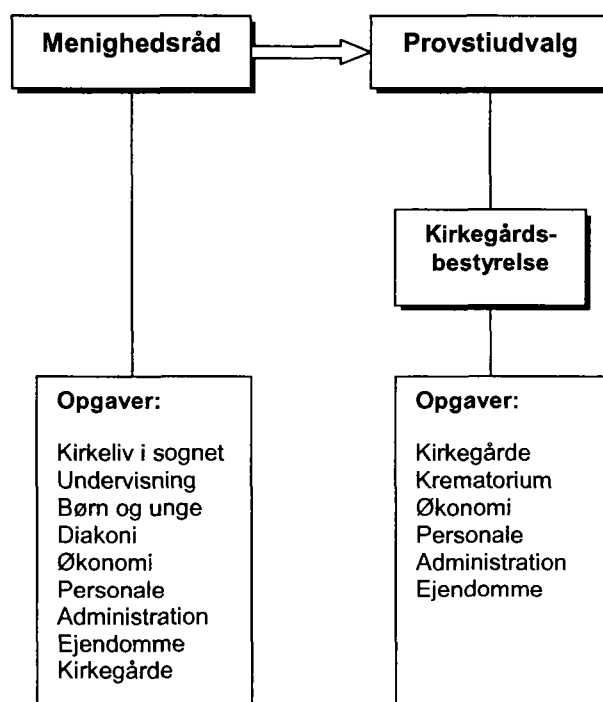
Indtægter og udgifter ved driften af de store bykirkegårde vil således forsvinde i kirkekassernes regnskab og gøre det vanskeligt at se, hvad det koster at drive begravelsesvæsenet. Motivationen til at samarbejde i forbindelse med driften af store og små kirkegårde vil fuldstændigt forsvinde, hvis de indtjente midler ved et samarbejde fremover forsvinder uden om kirkegårdene og ned i kirkekassen.

KIRKEGÅRDSBESTYRELSER OG KIRKEGÅRDSKASSER

Kirkegårdsbestyrelsen ansvarlig for kirkegårdskassen.

I Danmark er menighedsråd og kirkegårdsbestyrelser ansvarlige for begravelsesvæsenet på lokalt plan, dog med undtagelse af de største byer, hvor det er kommunalbestyrelserne.

FORDELING AF LIGNINGSMIDLER TIL OPGAVER PÅ LOKALT PLAN

I ovenstående diagram, som er aktuelt i dag, er kirkegårdsbestyrelsen sidestillet med menighedsrådet omkring fordeling af opgaver og økonomi. Ved budgetsamrådet prioriteres ligningsmidler mellem menighedsråd og kirkegårdsbestyrelsen. Der er således en åben debat ved budgetsamrådsmødet om de til rådighed værende midler.

En kirkegårdsbestyrelse er udskilt fra menighedsråd med baggrund i, at flere kirkegårde evt. med krematorium er i fælles brug for 2 eller flere sogne. Når der samarbejdes i en kirkegårdsbestyrelse om driften af flere kirkegårde og krematorium er det af hensyn til den store opgavemængde kombineret med ansvar og økonomi.

Økonomi på lokalt plan

De største menighedsrådsdrevne kirkegårdsforvaltninger har 1-5 kirkegårde tilknyttet. Disse kirkegårdsforvaltningers størrelse varierer fra 10 – 30 ha.

Personale: 10 – 35 fuldtidsansatte.

Kirkegårdenes budget: 10 – 15 millioner kr.

Kirkegårdenes indtægter: 3 – 7 millioner kr.

Tilskud fra den kirkelige ligning (kirkeskat): 7 – 10 millioner kr.

Indtjening ved flerårige gravstedsaftaler: 1 – 2 millioner kr. der overføres til stifterne.